VALTAKUNNANSYYTTÄJÄNVIRASTO

Lausunto

21.2.2017 Dnro 10/61/17

Eduskunta
Lakivaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä 2.2.2017 (U 2/2017 vp)

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

Valtakunnansyyttäjänvirasto suhtautuu myönteisesti suunnitteilla olevaan asetukseen.

Uhrin asema

Erityisen hyvänä pidämme uhrin aseman ja oikeuksien huomioimista. Tällä hetkellä sovellettavat jäädyttämispuitepäätös ja konfiskaatiopuitepäätös sopivat huonosti varojen jäädyttämiseen tai konfiskoimiseen asianomistajan korvausvaatimuksen hyväksi. Suunnitteilla olevassa asetuksessa asianomistajan korvausvaatimus saisi etusijan varojen jaosta päätettäessä konfiskaatiota pyytäneen ja sen toimeenpanneen jäsenvaltion välillä. Asetus koskisi myös kaikkia rikoslajeja. Suomen tulisi jatkoneuvotteluissa panostaa siihen, että tämä asia asetuksessa säilyisi.

Jäädyttämisen kohde

Jäädyttämispuitepäätöksen perusteella toiseen jäsenvaltioon lähetettävässä todistuksessa on yksilöitävä omaisuus, johon jäädyttäminen pyydetään kohdistamaan. Parannuksena nykytilaan olisi siten pidettävä sitä, että asetusehdotukseen jäädyttämismääräys voi koskea tietyn omaisuuden lisäksi myös rahamäärää.

Toimivaltaiset viranomaiset

Jäädyttämispäätöksen antavan viranomaisen osalta asetusehdotuksessa on päädytty samaan ratkaisuun kuin eurooppalaisessa tutkintamääräyksessä (EIO). Määräyksen voisi siis antaa muu kuin oikeusviranomainen, mutta se olisi oikeusviranomaisen vahvistettava. Käytännössä oletettavasti siis Suomessa määräyksen voisi antaa kyseisen rikosasian tutkinnanjohtaja ja sen vahvistaisi rikosasiaan määrätty syyttäjä.

Konfiskaatiopäätöksen osalta ei edellytetä oikeusviranomaista ja sen voisi siten jatkossakin antaa oikeusrekisterikeskus.

Osoite Lintulahdenkuja 4 00530 Helsinki
Puhelin 029 562 0800
Telekopio 029 562 0888
Sähköpostiosoite vksv@oikeus.fi

VALTAKUNNANSYYTTÄJÄNVIRASTO

Lausunto

21.2.2017 Dnro 10/61/17

Toimivaltainen viranomainen kummankin päätöksen täytäntöön panemiseksi määräytyy kansallisen lain mukaisesti. On siten mahdollista, että syyttäjien tällä hetkellä täytäntöön panemien jäädyttämispäätösten täytäntöönpano jatkossa olisi esitutkintaviranomaisella.

Ehdotettu toimivaltaisia viranomaisia koskeva ratkaisu sopii syyttäjälaitokselle.

Rikoshyöty

Rikoshyöty on määritelty asetusehdotuksen 2 artiklan kohdassa 4. Tarkoituksena on ilmeisesti, että kohtaan sisältyisi myös omaisuus, josta Suomessa käytetään ilmaisua ”rikoksen kohde” eli esim rahanpesurikoksessa pestävä raha tai muu varallisuus. Toivottavaa olisi, että rikoksen kohteen sisältyminen määritelmään voitaisiin kirjata selkeämmin.

Oikeussuojakeinot

Ehdotuksen artiklassa 33 todetaan muutoksenhaulla voivan olla lykkäävä vaikutus, mikäli niin on säädetty täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä. Ottaen huomioon jäädyttämisen tarkoitus estää omaisuuden haltijaa hävittämästä sitä, artiklateksti ei ole ehkä täysin onnistunut.

Määräajat

Nykyisen jäädyttämispuitepäätöksen täytäntöönpanossa on 24 tunnin määräaika osoittautunut hankalaksi, erityisesti jos jäädyttämispäätös saapuu perjantaina. Asetusehdotuksessa on valittu sama määräaika.

Valtionsyyttäjä Tuuli Eerolainen

Osoite
Lintulahdenkuja 4
00530 Helsinki

Puhelin
029 562 0800

Telekopio
029 562 0888

Sähköpostiosoite
vksv@oikeus.fi